

**Đánh giá - Quy hoạch - Sử dụng đất
- Phương pháp - Xói mòn đất**

**ĐÁNH GIÁ ĐA MỤC TIÊU KẾT HỢP VỚI PHÂN VÙNG THÍCH NGHI
ĐẤT ĐAI TỰ NHIÊN VÀ CÁC ĐIỀU KIỆN KINH TẾ - XÃ HỘI CẤP HUYỆN.
NGHIÊN CỨU CỤ THỂ Ở HUYỆN TAM BÌNH, TỈNH VINH LONG**

Lê Quang Trí¹, Văn Phạm Đăng Trí¹, Phạm Thanh Vũ¹

phân vùng thích nghi cho tất cả các kiểu sử dụng đất đai được chọn.

1. GIỚI THIỆU

Sử dụng đất đai là một vấn đề phức tạp và hiện trạng sử dụng đất đai là kết quả tác động của nhiều yếu tố về mặt tự nhiên, kinh tế-xã hội (KT-XH). Do đó, để đánh giá sử dụng đất đai nông nghiệp cần phải đảm bảo tính tổng hợp giữa các yếu tố. Trong những nghiên cứu trước, đánh giá đất đai đa mục tiêu phục vụ cho công tác quy hoạch sử dụng đất đai được thực hiện chủ yếu ở cấp xã (Lê Quang Trí và Văn Phạm Đăng Trí, 2003; và 2005). ở cấp đánh giá này, mức độ biến động về các điều kiện tự nhiên và mức độ đa dạng về điều kiện KT-XH không cao. Do vậy, vấn đề đặt ra là xem xét khả năng ứng dụng và tính hiệu quả của phương pháp đánh giá đa mục tiêu ở cấp vùng với qui mô về điều kiện tự nhiên và KT-XH phức tạp. Do vậy, nghiên cứu được thực hiện nhằm mục đích: (i) Phân vùng thích nghi đất đai về mặt tự nhiên ở cấp huyện; (ii) Xây dựng các mục tiêu về KT-XH và môi trường và áp dụng phương pháp đánh giá đa mục tiêu để đề xuất các kiểu sử dụng đất đai phù hợp dựa trên quan điểm của chính quyền địa phương (cấp huyện); và (iii) phân nhóm xã trong huyện trên cơ sở đặc điểm về điều kiện tự nhiên và KT-XH để đề xuất kiểu sử dụng đất đai phù hợp và so sánh với định hướng của chính quyền cấp huyện để thấy được tính thống nhất giữa các cấp.

2. PHƯƠNG TIỆN VÀ PHƯƠNG PHÁP

- Thu thập số liệu thứ cấp, các loại bản đồ và tổ chức điều tra dã ngoại thu thập số liệu thực tế ngoài đồng ở tất cả các xã trong huyện và cấp huyện.

- Đánh giá đất đai về điều kiện tự nhiên: Đánh giá đất đai được tiến hành theo quy trình của FAO (1976). Căn cứ vào bản đồ thích nghi cho từng kiểu sử dụng, thực hiện việc chồng lớp, tổng hợp để xây dựng bản đồ

- Xác định các tiêu chuẩn đánh giá và chuẩn hóa điểm đánh giá cho các điều kiện KT-XH và Môi trường được thực hiện theo phương pháp đánh giá đa mục tiêu. Phương pháp xác định điểm đánh giá của từng kiểu sử dụng ứng với tất cả các mục tiêu được căn cứ trên kết quả điều tra, phân tích các chỉ tiêu tài chính: chi phí đầu tư, tổng thu, lợi nhuận và các chỉ tiêu XH, môi trường. Từ các điểm đánh giá trên tiến hành chuẩn hóa dựa vào công thức định lượng (Sharifi M.A, 1996):

$$\text{Điểm chuẩn hóa của LUT (i)} = \frac{\text{Điểm thô của LUT (i)}}{\text{Điểm thô lớn nhất}}$$

- Đối với các điểm định tính: Sử dụng phương pháp chuyển đổi 5 cấp để quy đổi điểm từ 0,0 đến 1,0 điểm.

- Phân nhóm các xã dựa vào các điều kiện tự nhiên và KT-XH. Qua tổ chức số liệu điều tra, tiến hành phân tích, đánh giá để gom nhóm các xã có cùng thể mạnh của về sử dụng đất đai cũng như các điều kiện KT-XH khác.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

3.1. Kết quả đánh giá và phân vùng thích nghi đất đai tự nhiên:

Dựa vào hiện trạng sử dụng đất đai, mục tiêu phát triển của huyện và các yêu cầu chuyên biệt về điều kiện sinh thái của các kiểu sử dụng đất đai (thường được gọi là LUT), các LUT có triển vọng được chọn:

- LUT1: 3 vụ lúa (Đông Xuân-Hè Thu-Thu Đông)
- LUT2: 2 vụ lúa + 1 vụ màu (Lúa Đông Xuân-Màu Xuân Hè-Lúa Thu Đông)
- LUT3: 2 vụ màu + 1 vụ lúa (Lúa Đông Xuân-Màu Xuân Hè-Màu Hè Thu)
- LUT4: Lúa + Cá (Lúa Đông Xuân-Cá Hè Thu muộn)

¹ Bộ môn Khoa học Đất & QLĐĐ, Khoa Nông nghiệp và SHƯĐ, Đại học Cần Thơ